

Dialogmöte om regeringsuppdrag gällande informationsdelning vid anslutning till elnäten

18 januari 2024

Dagens program

- Inledning
- Regeringsuppdrag informationsdelning vid anslutning till elnäten, Ei
- Frågor, diskussion
- Paus ca 13.55 - 14.15
- Inspel av Svenskt Näringsliv, Energiföretagen, Power Circle, Svensk solenergi, Svensk vindenergi
- Avslutning kl. 15.30

Utvecklad och effektiv informationsdelning vid ansökan om anslutning till elnäten

Energimarknadsinspektionens tentativa förslag

Upplägg

- Uppdraget
- Metod
- Identifierade utmaningar
- Preliminära förslag
- Övervägda förslag

Uppdraget

Energimarknadsinspektionen ska utreda en **utvecklad och effektiv informationsdelning** av **relevant information** mellan den som ansöker om nätanslutning eller utökat abonnemang, distributionsnätsföretag och transmissionsnätsföretag vid ansökningar om nya anslutningar till elnäten och **hur** informationen ska delas vidare till berörda parter.

Syfte

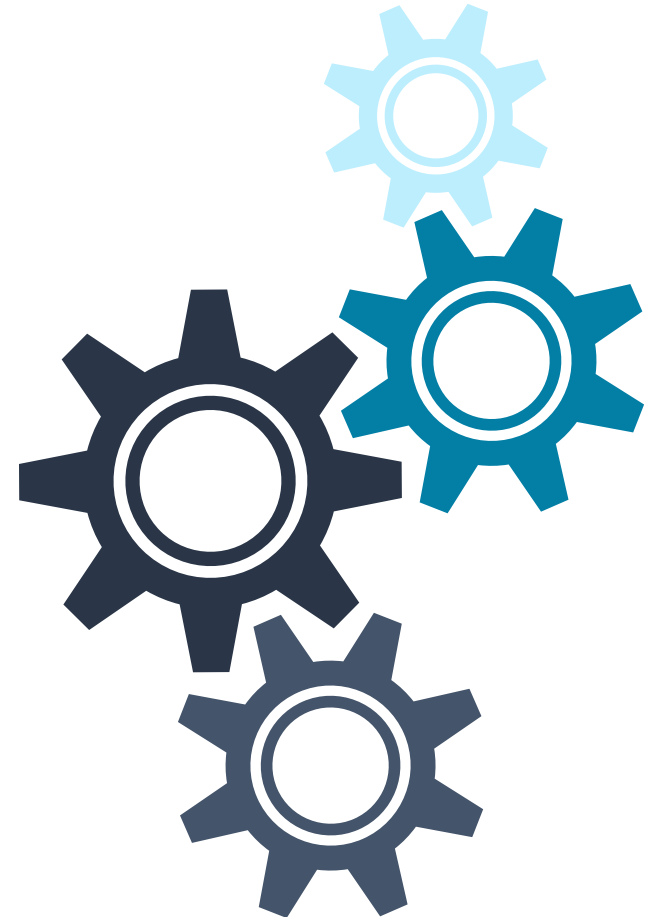
Att säkerställa **ett optimalt utnyttjande** av resurser samt en säker och effektiv utveckling och drift av elsystemet.

I uppdraget ingår

- **att utreda vilken information som ska delas** till exempel; vilken effekt som anslutningen avser, var och när anslutningen ska ske.
- **att analysera** om det bör finnas någon **undre gräns** när man inte behöver dela informationen om ansökningen och om det ska ställas **ändamålsenliga krav** på mognadsgrad på ansökan från sökande.

Metod

- **Rättsläge**
 - Genomlysning av relevant lagstiftning
- **Nationell "inblick"**
 - Relaterade ämnen, frivilliga initiativ samverkan/dialog- ex AGON, ACCEL, Luleåmodellen.
- **Samverkan med Svenska kraftnät**
- **Dialogmöten**
 - Regionnäsägarna, urval av lokalnäsägare, Energiföretagen, SKGS, Powercircle, Svenskt näringsliv, Svensk vindenergi, Svensk solenergi, Svensk vindkraft, Jernkontoret
- **Seminarium den 17 oktober 2023**
 - Ca 130 deltagare
 - Presentationer från Ei, Svk, Energiföretagen, Svenskt näringsliv, SKGS, Svensk vindenergi, Svensk solenergi
- **Dialogmöte 18/1 – inhämta synpunkter på preliminära förslag**

Internationell utblick

- Norden
 - **Kapacitetskartor** finns i någon form i Danmark (produktion), i Finland (enbart stamnät) och i Norge (decentraliserat i områden)
 - **Elmarknadshubbar** finns i samtliga nordiska länder förutom Sverige, drivs ofta via TSO
 - Finns lite intressanta projekt för **effektivisering av anslutning**, till exempel i Norge angående mognadsgrad och utveckling av anslutningsplattformar

Internationell utblick

- Europa
 - **Kapacitetskartor** finns i viss utsträckning i många länder, Irland (DSO), Nederländerna (TSO), Storbritannien (TSO), Italien följa status efter ansökan (TSO), även publicering av nätförstärkningar förekommer
 - En del länder arbetar med olika **kommunikationsverktyg** för att effektivisera kommunikation mellan nätföretag
 - Det finns **principer/projekt för att underlätta vissa typer av anslutningar**, till exempel förnybar produktion i Tyskland och Irland
 - Irland och Italien, som mer koncentrerade länder, har funktionellt en ansökningsplattform
- Australien
 - **Kapacitetskarta** östra Australien (Energy Networks Australia)
 - **Simuleringsverktyg** kan användas för att se effekter av framför allt ny förnybar produktion

Anslutningsprocessen – en överblick

Utmaningar

- Luftbokningar
 - Befintliga anslutningar
 - Nya ansökningar
- Otillräckligt med information
 - Kund: Var finns kapacitet?
 - Kund: Hur är köläget? (vid kapacitetsbrist)
 - NÄ: Hur många NÄ har fått ansökan om samma anläggning?
 - NÄ: Mognadsgrad projekt
- Transparens
 - Efter ansökan
- Främst kopplat till anslutningsprocessens tre första steg

Preliminära förslag och bedömningar

Tid för genomförande av förslag

- Förslagen följs av kommentaren kort sikt, medellång sikt respektive lång sikt
- Med kort sikt avses här att förslagen kan genomföras redan idag
- Med medellång sikt avses ett förslag som inte kräver ändring i lag och om arbetet påbörjas skyndsamt kan genomföras inom uppskattningsvis sex månader
- Med lång sikt avses förslag som kräver tillägg, ändring av befintlig lagstiftning samt utredningar.
 - I dessa förslag uppskattar Ei tiden till minst ett år beroende på omfattningen av eventuella kommande utredningar samt efterföljande förslag/genomförande.

Luftbokningar

- **Förslag 1: Aktiv köhantering**
 - Säkerställa efterfrågan på ansökt effekt
 - Luleåmodellen
 - 4 kap 1 § ellagen -
- **Förslag 2: Krav på ansökan**
 - Utrymme finns i befintligt regelverk - anslutning på skäliga villkor, 4 kap 1 § och rutiner enligt 4 kap 6 §.
 - Krav på t ex energianalys, uppgift om ansökan på fler ställen

Kan införas på kort sikt då inga nya regler behöver implementeras

Otillräckligt med information

Informationsutbyte, indikationsstadiet

- **Förslag 3: Kapacitetskarta**

- De flesta andra länder som studerats har någon form av kapacitetskarta
 - Övervikt av transmissionsnätsägare är ansvariga
- Svenska kraftnät bör få i uppdrag att utreda.
- Även i Ei R2023:18 Främjande av ett mer flexibelt elsystem (Deluppdrag 5).

Förslag som kan genomföras på längre sikt

- **Förslag 3 a: Information om kapacitet**

- Goda exempel t ex Effektprognoser, Behovskartan
- Möjligheten finns redan idag att dela information

Kan tillämpas på kort sikt

Otillräckligt med information

Informationsutbyte, indikationsstadiet

- **Förslag 4: Transparens, kö: Tidplan för handläggning** (ger effekt även för ansökningsstadiet)
 - Ändring av 4 kap. 8 § ellagen
 - Omfatta **samtliga elektriska anläggningar** istället för endast produktion
 - Ei har idag bemyndigande om närmare föreskrifter som bedöms gälla även vid ändring
 - Tidplaner kan föreskrivas omfatta plats i kö, effekt före i kö och andra uppgifter som påverkar tidplan

Förslag som kan genomföras på längre sikt

- **Transparens, kö**
 - Finns inga hinder för nätägare att redan idag dela information

Otillräckligt med information

Informationsutbyte, ansökan

- **Förslag 2: Krav på ansökningar**

- Utrymme finns i befintligt regelverk - anslutning på skäliga villkor, 4 kap 1 § och 4 kap 6 §
- Krav på t ex energianalys, uppgift om ansökan på fler ställen, mognadsgrad

Kan genomföras på kort sikt

- **Förslag 5: Utveckla branschpraxis, mognadsgrad**

- Energiföretagen föreslås vara sammanhållande vid framtagandet
- Svenska kraftnäts arbete vägledande
- Kan påbörjas snarast

Kan genomföras på medellång sikt

Otillräckligt med information, forts

Informationsutbyte, ansökan

- **Förslag 6: Standardiserade rutiner för anslutning**
 - Ändring av 4 kap. 6 § ellagen
 - Omfatta samtliga elektriska anläggningar istället för endast produktion
 - Framgå vilka uppgifter som ska lämnas av kund vid ansökan

Förslag som kan genomföras på längre sikt

Standardiserade rutiner anslutning, 4 kap 6 §

- 4 kap. 6 § ellagen ändras så att nätföretagens skyldighet att ta fram rutiner för anslutning omfattar elektriska anläggningar.
- En bestämmelse införs i samma paragraf om att nätföretagen i sina rutiner för anslutning ska ange vilka uppgifter som den som söker om anslutning ska uppge för att nätföretaget ska kunna ta ställning till ansökan.
- Rutinerna ska om den som söker begär det överlämnas till denne i skriftlig form eller via digitalt medium. Alternativ föreslår vi att rutinerna ska finnas tillgängliga på webbplats

Otillräckligt med information

Informationsutbyte mellan nätföretag

- **Förslag 8: Ändring av 9 § i förordning om Elnätsverksamhet (2022:585)**
 - Skyldighet att utbyta och samordna information bör gälla **även mellan distributionsnätsföretag**, inte endast mellan transmissionsnätsföretag och distributionsnätsföretag
 - En bestämmelse införs, bemyndigande till Ei att meddela föreskrifter

Kan genomföras på medellång sikt

Krav på informationsdelning

- 9 § i Förordning (2022:585) om elnätsverksamhet ändras så att skyldigheten att utbyta och samordna information inte endast gäller mellan distributionsnätsföretag och transmissionsnätsföretag utan även distributionsnätsföretag sinsemellan.
- En bestämmelse införs med ett bemyndigande till nätmyndigheten att meddela närmare föreskrifter om informationsutbytet och samordningen av information mellan nätföretagen sinsemellan.

Effektiv informationsdelning

- **Förslag 9: Plattform för informationsdelning**
 - Ingen samordnad process/plats idag
 - Krav på ökat informationsutbyte
 - Ei föreslår att Svenska kraftnät bör ges ett uppdrag om att ta fram lämplig teknisk lösning, samt regelverk, för informationsdelning kopplad till ansökan om anslutning

Förslag som kan genomföras på längre sikt

Förslag som övervägts

Krav på skriftligt avtal och återköp av effekt

- Avtal om effekt
 - Tydliggöra kunders rätt till effekt
 - Krav på abonnerad effekt eller liknande genom EiFS 2022:1
 - Börjar gälla 1 januari 2027
 - **Tariffbestämmelserna bedöms tillräckliga för att möta behovet**
- Återköp av effekt
 - Möjlighet för nätföretag att frigöra kapacitet som inte utnyttjas
 - Ersättning till kunden motsvarande den effekt som återköps
 - **Behov av utredning avseende både behov och utformning**
 - **Finns inga hinder för frivilliga överenskommelser i linje med förslaget**

Frågor, diskussion

Paus

Svenskt Näringsliv

Michelle Tun von Gyllenpalm

Dialogmöte Ei

Informationsdelning vid anslutning till elnäten

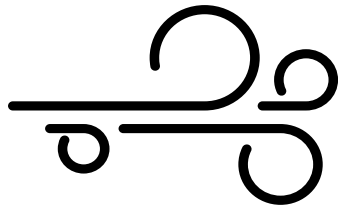
MICHELLE TUN VON GYLLENPALM

18 JANUARI 2024

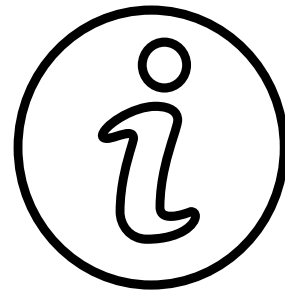

Vad är problemet?

● Luftbokningar

● Bristande information om effekttillgång för kunderna

● Bristande återkoppling till kund när ansökan har lämnats

- Luleå Energi “hittade” 1 000 MW
- Hur ser det ut på andra håll i landet?
- Görs genomgångar hos andra nätbolag?

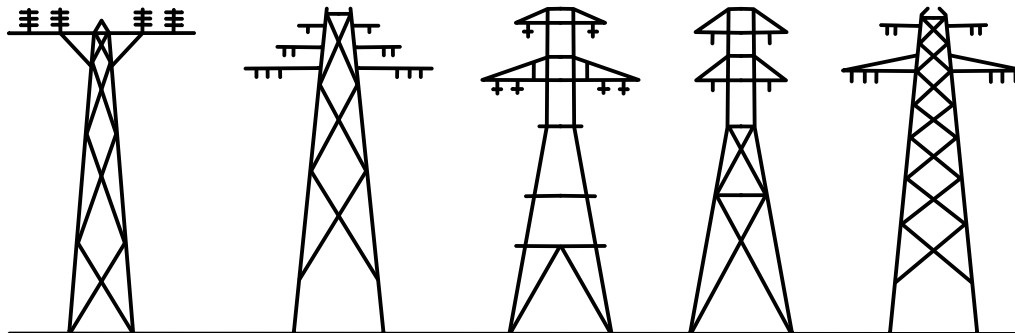
Vad väntar vi på?

Relativt få förslag kräver regelförändring

De flesta av förslagen kan införas snarast

Att inkludera anslutningsprocessen i en central datahubb - riskerar bli en långdraget process! Lär av Norge – kan en frivillig väg vara snabbare?

Branschpraxis, vilken information kan begäras in? Bör utredas i samverkan med kundsidan. Hänsyn behöver tas till affärskritisk/känslig information.

EU - krav på transparens om kapacitet (inom 3 månader) – kan redan nu tillämpas på frivillig basis

Uppmuntra fler initiativ – t ex [effektprognoser](#)

Avslutningsvis

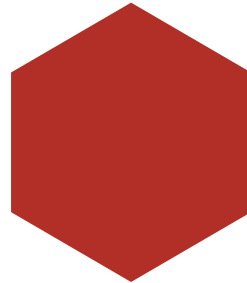
Förslagen är relevanta –
men utred även avtal om
återköp snarast!

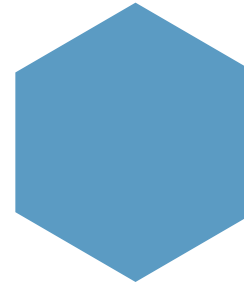
Mognadsgrad på projekt är
exempel på företagskänsliga
uppgifter –hur hanteras detta
respektfullt?

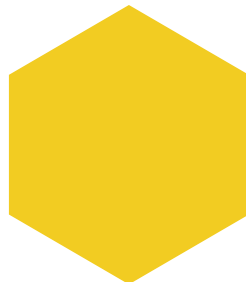
Det finns en mer öppen
attityd om större
flexibilitet hos näringslivet
– därför är villkorade
effektavtal och återköp av
effekt intressanta och bör
utredas nu direkt!

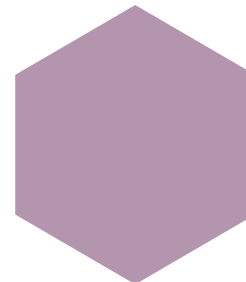
Luftbokningar måste ses
över snabbt – näringslivet
vill

Rapporten Villkorade
avtal från april 2023 –
vad gör vi för att påverka
i EU?

Uppmana att detta
under utredningstid kan
ske på frivillig väg

Tack!

Energiföretagen

Elin Krona och Tomas Malmström

Energiföretagens första reflektioner på Ei:s förslag

Energimarknadsinspektionens dialogmöte den 18 januari 2014

Elin Krona
Tomas Malmström

Övergripande synpunkter

Ei har identifierat tre utmaningar

- Luftbokningar
- Otillräckligt med information
- Transparens

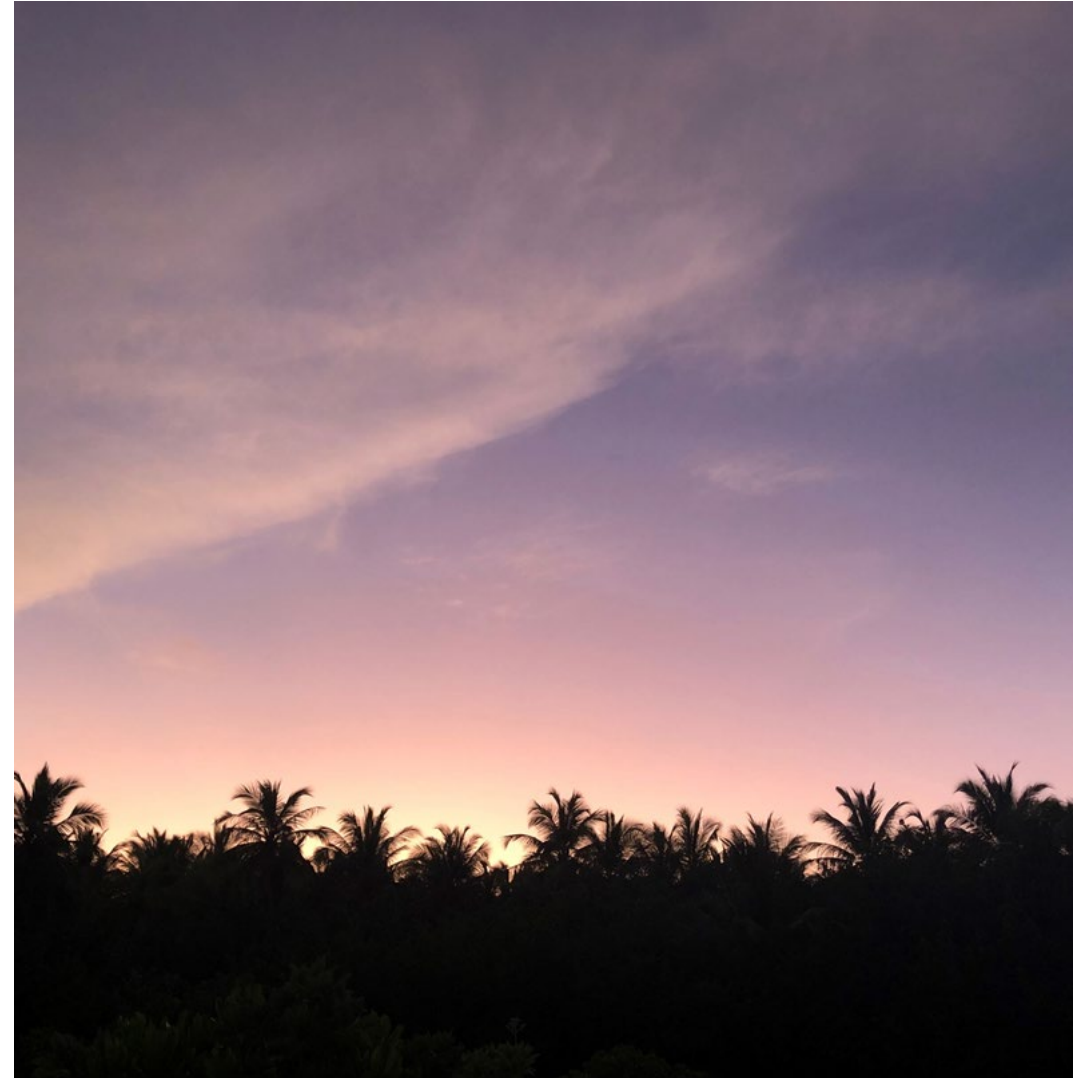
Ei presenterar nio förslag för de inledande stegen i anslutningsprocessen.

Övergripande synpunkter

- Tre relevanta områden där det finns möjligheter till förbättringar
- Positivt med förslag både inom nuvarande regelverk och förslag till utveckling
- Såväl likheter som olikheter mellan nätnivåer och kundkategorier
- Nödvändigt med balans mellan underlättande åtgärder och administration av åtgärderna

1. Aktiv köhantering

- Positivt med förslag som Ei bedömer inryms inom dagens regelverk
- Rätt ambition att bättre försöka uppskatta energi- och effektbehov
- Samtal är sannolikt mest effektivt avseende stora energiintensiva kunder
- Lämpar sig mindre bra för större antal av mindre kunder.

2. Krav på ansökningar

- Positivt med energianalyser som ger en så korrekt bild som möjligt av energi- och effektbehov
- Angående ansökan hos flera nätföretag behövs sannolikt mer information
- Administration i relation till nytta
- Kan snabbare och mer kvalificerad indikation om priset vara en alternativ lösning?

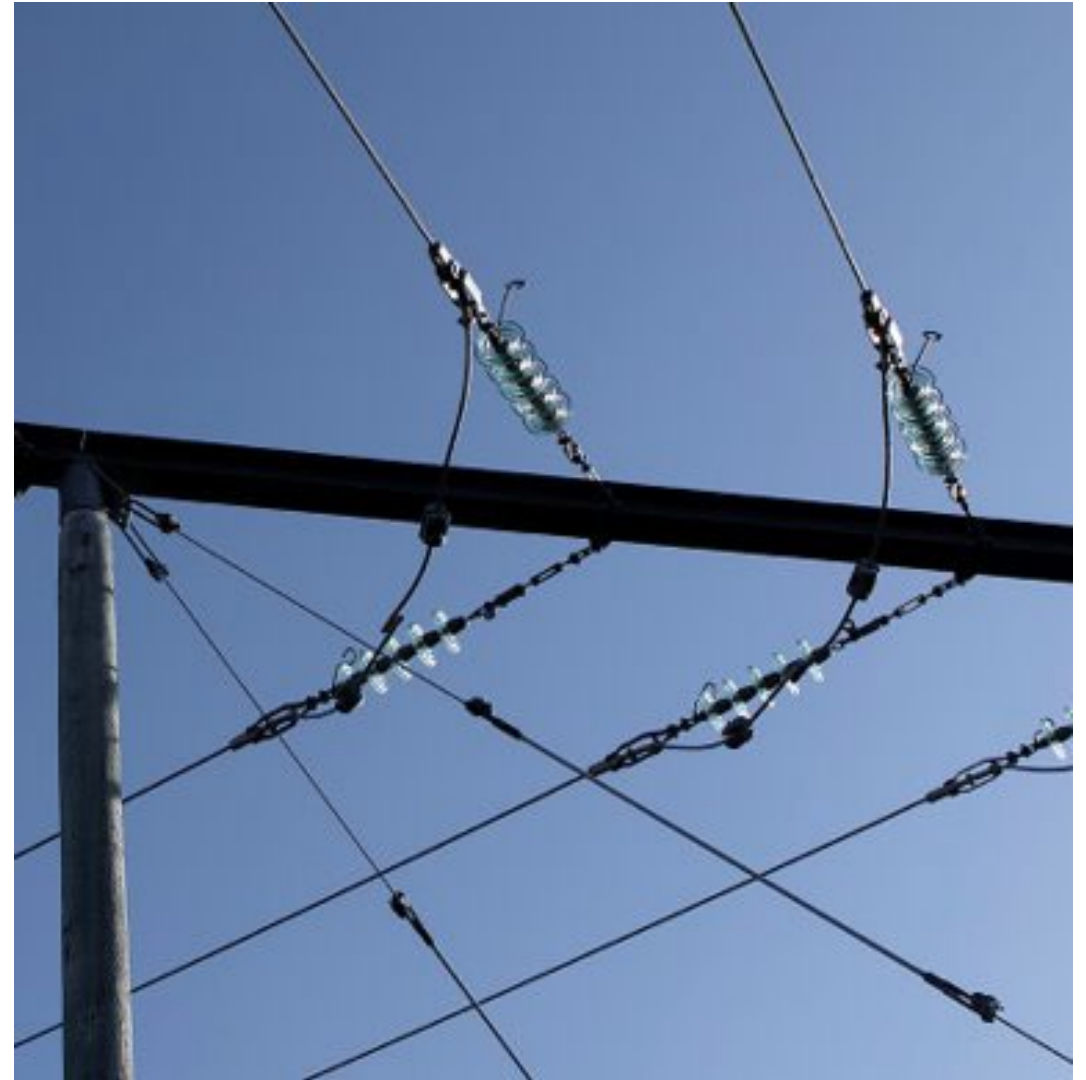
3. Kapacitetskarta, Information om kapacitet

- Om det går att visa relevant information är det ett stort värde för kunden
- Vissa utmaningar med att kartorna riskerar att snabbt bli inaktuella
- Lättare att ta fram på lokalnät än på regionnät
- Kanske är det EU-lagstiftningen som blir styrande i den här frågan?

4. Transparens om kö

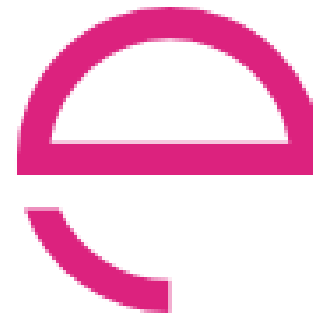
- Utmaning kring sekretess
- Plats i kön och effekt i kön, är det alltid viktig information för kunden?
- ... eller är det tid och prisindikation?
- Även här svårare på regionnät än på lokalnät

5. Branschpraxis

- Vi är positiva till enhetliga mognadskrav
- Skillnader finns mellan nätnivåer och kundkategorier som måste beaktas
- Branschpraxis är lämpligt
- Om möjligt, bra med vägledning av Svk:s förslag
- Vi är redan igång med planering för detta

Informationsutbyte,
ansökan

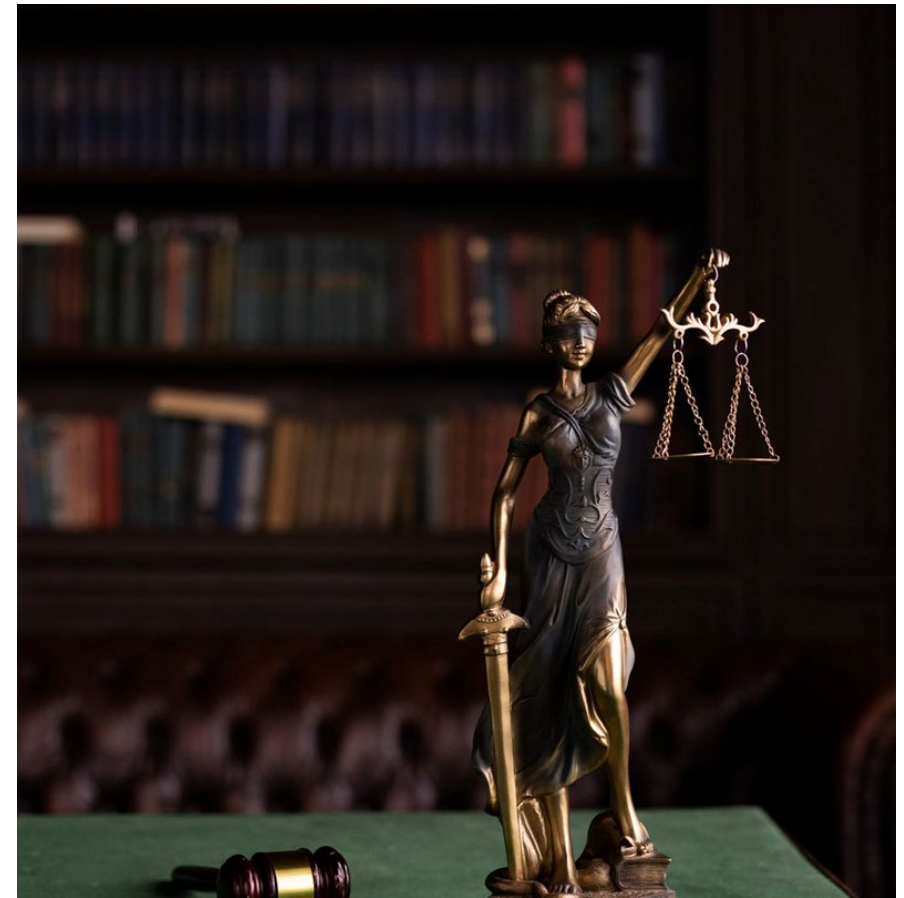
**ENERGI
FÖRETAGEN**

6. Standardiserade rutiner för anslutning

7. Tidplan för handläggning

- Inget att invända mot förslagen om ändring i ellagen 4 kap 6 § och 8 §
- I linje med likabehandling av kunder
- Rutiner finns sannolikt redan

Informationsutbyte,
ansökan

8. Informationsutbyte mellan nätföretag

- Vi är generellt sett positiva till att nödvändigt informationsutbyte sker
- Logiskt att det kan behöva ske även DSO:er sinsemellan
- Dock många DSO:er och onödig administration måste undvikas (endast vid behov och med berörda?)
- Konsekvenserna av förslaget bör utredas vidare eftersom aktuell regel omfattar fler situationer än endast anslutning

Informationsutbyte,
ansökan

9. Plattform för informationsdelning

- Viktigt att behoven av informationsdelning utreds noggrant i ett första steg
- Därefter utförlig kravspecifikation och ändamålsenlig utformning
- Ytterligare utredning behövs sannolikt innan införande

Tack för idag!
Hör gärna av dig.

Elin Krona

elin.krona@energiforetagen.se

Tomas Malmström

tomas.malmstrom@energiforetagen.se

Power Circle

Johanna Lakso

Power Circles synpunkter

Våra synpunkter utgår från vår generella bild av anslutningsärenden med en tyngdpunkt på anslutning av laddinfrastruktur och batterier.

Johanna Lakso, vd Power Circle
2024-01-18

Positivt med många snabba förslag

Hur får vi
"kan"
att bli "gör"

Krav på ansökningar

Ger information till nätägaren

Branschpraxis behövs

Information om kapacitet

Frivillig information till kund

Transparens om kö

Aktiv köhantering

Kan behövas regionalt?

Uppdrag Ei att se över köer

Viktigt att satsa på nya verktyg

Nationell och/eller regionala kapacitetskartor

Digital och centraliserad anslutningsprocess

- Samma information alla nätbolag
- Förstå vart i processen & tidplan
- Kostnadsbild & möjliga alternativ

Power Circles tidigare inspel

Viktigt med ökad transparens
åt båda håll: elnät ↔ kund

- *Bättre frågor till sökande*

- *Mer information till kunden*

→ Vart kan vi ansluta?

→ Vilka planer finns framåt?

→ Vilken roll kan flex/avtal spela?

→ Vart i processen befinner vi oss?

→ Vad bidrar till priset?

Nationella initiativ som kan
skynda på anslutningarna

- *Nationell ansökningsportal*

- *Kapacitetskartor*

- *Automatiska svar*

→ **Ökad digitalisering krävs**

Vad saknas i förslagen

- **Information till kunden** – någon form av krav på ökad information, men också om kostnader och andra möjligheter med villkorade avtal och eller flexibilitet
- **Förändrad köprincip** – förslag om hur kön ska skötas för en snabb elektrifiering av samhället där mognadsgrad och eventuella synergier i kön kan tas med i anslutningsprocessen.
- **Stöd till nätägarna** – den utveckling och digitalisering som behövs för att möta en snabb elektrifiering → ELNÄTSKLIV

Tack!

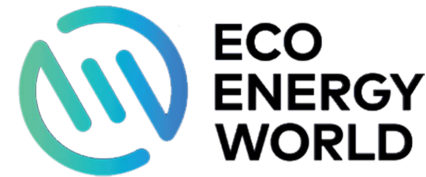
Johanna Lakso, VD
Johanna.lakso@powercircle.org

POWER CIRCLE

Svensk solenergi

Oskar Öhrman

Dialogmöte om informationsdelning vid anslutning till elnäten

Svensk Solenergi

3. Kapacitetskarta, Information om kapacitet

- Mycket viktigt förslag = skulle ge stora besparingar
- Kanske bra att SvK samordnar, men
- alla SOer ska vara skyldiga att publicera detaljerad och högupplöst information om tillgänglig kapacitet för nya anslutningar, ska uppdateras kvartalsvis för DSOer (överenskommelsen om EMD)

Arbetet behöver starta inom kort.

4. Transparens om kö

- Viktigt komplement till info om tillgänglig kapacitet – bör paketeras tillsammans
- Vi tror inte att det kommer göra skillnad att inkludera detta inom ramen för 4kap 8§, ellagen
- Ellagen 4kap 8§, efterlevs inte idag på ett effektivt sätt

4kap. 8 § Ett nätföretag som har tagit emot en begäran om anslutning av en elproduktionsanläggning ska ta fram en tidsplan för sin handläggning av ärendet och lämna planen till den som vill ansluta anläggningen.

7. Tidplan för handläggning

- Ellagen 4kap 8§, efterlevs inte idag på ett effektivt sätt, åtminstone inte tidigt i anslutningsprocessen
- Uppdatering av EIFS 2015:3 **om utformning av tidsplaner avseende anslutning av elproduktionsanläggningar**
- Skulle även behövas en tillsynsinsats

4kap. 8 § Ett nätföretag som har tagit emot en begäran om anslutning av en elproduktionsanläggning ska ta fram en tidsplan för sin handläggning av ärendet och lämna planen till den som vill ansluta anläggningen.

2. Krav på ansökningar

5. Branschpraxis

- DSOer bör ställa högre krav på mognadsgrad och information
- Viktigt att nätföretagen samordnar sig

6. Standardiserade rutiner för anslutning

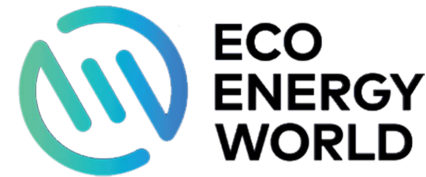
- Ställ krav på att dessa rutiner ska vara offentligt publicerade

8. Informationsutbyte mellan nätföretag

9. Plattform för informationsdelning

Vi ser positivt på förslagen

Inga synpunkter att framföra just nu

Svensk vindenergi

Erik Almqvist

Svensk Vindenergi

Dialogmöte med EI 18 januari

Övergripande synpunkter

- Svensk Vindenergi anser att flertalet av EI:s förslag är bra och är överlag positiva.
- Branschen ser väldigt positivt på att det skulle utvecklas kapacitetskartor och förslaget om information om kapacitet
- Vi är positiva till tidsplan för handläggning.
- Viktigt att den typ av information som ska delas är tydlig för att inte onödiga kostnader och fördröjningar ska uppstå

Särskilda synpunkter

- Åtgärd 2. krav på ansökningar – viktigt att det tydligt framgår vilken typ av information som efterfrågas samt att det enbart är sådan information som är relevant för processen.
- Åtgärd 5. Branschpraxis – Förstår att EI har svårt att uttala sig kring enskilda fall men däremot behöver de för en branschvägledning kunna uttala sig gällande vilka krav som kan vara aktuella på en övergripande nivå

Tack!

Erik Almqvist

Ansvarig elnät och elmarknad

erik.almqvist@svenskvindenergi.org

svensk
vindenergi

Tack för idag!

Kontakt: Informationsdelning@ei.se

Projektsida: [Informationsdelning vid anslutning till elnätet](#)

Energimarknader för samhällets behov

